Three types of גיטין are invalid

שלשה גיטין פסולים –

OVERVIEW

The גמרא quotes the משנה of the last פרק concerning ג' גיטין פסולין; where 'ר ; where 'עדי מידה מחלין, only עדי חתימה מידה. Our עדי מידה אלעזר will be discussing the opinion that the תוספות of this משנה וא Even though there seem to be some differences between r and this r, nevertheless they can be reconciled.

איכא דמוקי בפרק בתרא (לקמן דף פו,א) הך מתניתין כרבי מאיר There are those אמוראים quoted¹ in the last מס' גיטין of ניטין who establish

that the ת"ק of **this משנה** of גיטין פסולין follows the opinion of r"כ".

תוספות anticipates the following question:

אף על גב דאית ליה לרבי מאיר כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין הולד ממזרEven though ר"מ is of the opinion³ that he who deviates from the proscribed method that the הכמים proscribed concerning גיטין, the child that is born after the woman remarries on the basis of such a גיטי, that child is a ממזר. In all these three גיטין there was a deviation from the proscribed method (they are גיטין פסולים) and nevertheless the משנה states אום ניסת הולד כשר ואם ניסת הולד כשר. How can we reconcile this with the opinion of "ר"מ?

responds:

אומר רבינו תם דהכא היינו טעמא דהולד כשר -

The ר"ת says that the reason that here the child is deemed to be ממזר and not a ממזר is -

דכך היה המטבע שלא יפסל הולד בהנך שלשה -

Because this was the original stipulation of the הכמים when they instituted the various איטין of writing גיטין that in these three cases enumerated in this משנה, the child will not be considered.

תוספות has additional difficulties reconciling the ג' גיטין איטין with the ruling of ר"מ α י":

 $^{^1}$ The גמרא there, when discussing this משנה, states: הניחא לר"מ; this (משנה) is understood according to ר"מ.

² It would seem appropriate that the ר"א of "ג (who maintains עדי מסירה כרתי) should be "עדי who maintains עדי חתימה כרתי.

 $^{^3}$ See גמרא ה,ב.

⁴ The word מטבע means an imprinted coin. It is to be understood to mean, that we are to follow a uniform pattern, just as all coins are imprinted in the same way.

ואף על גב דרבי מאיר סבר וכתב היינו וחתם –

And even though ה"' is of the opinion that when the תורה שורה writes the word (לה); the תורה means that the גט should be signed (by witnesses). How can we reconcile this opinion of שור with this משנה which states: כתב בכתב ידו ואין עליו עדים which states: כשר ליו נשר און עליו עדים on this גט כשר (גש בשר ליו נשר). There are no עדים on this גט כשר ^{5}

מוספות answers:

מכל מקום כשר הולד בכתב ידו ואין עליו עדים -

Nevertheless, the child will be deemed כשר, , in the case where the עג was written in the husband's handwriting, even though there are no witnesses who signed the גע, even according to ר"מ. The reason being –

דכיון שהבעל עצמו כתב אין לך חתימה גדולה מזו -

That since the husband himself wrote the va in his own handwriting, there is no greater act of signing the va, than this act of the husband writing the va himself.⁶

תוספות now questions how the third case of the משנה can be reconciled with ר"מ who requires עדי חתימה:

ואין בו אלא עד אחד –

And concerning the case where there is only one witness who signed on the אמ; how can ר"מ agree that הולד כשר -

תוספות qualifies and explains his question:

למאן דאמר בפרק בתרא (גם זה שם) כתב ידו ועד שנינו שפיר -

According to the אמורא in the last פרק, who interprets the משנה which states אין בו אלא ע"א, to mean that the גע was written in the husband's hand writing and in addition a witness signed as well. That is how we interpret the משנה; it is understood that this may follow the ruling of ר"מ; as was stated previously that since it is in the husband's handwriting אין לך התימה גדולה מזו

אלא למאן דאמר דכתב סופר ועד קשה –

 $^{^5}$ תוספות is asking that this is not merely a case of 'תוספות המשבע שטבעו המשנה (which we can explain [as just did] that the הכמים made an exception by these three גיטין, but rather this is a פסול דאורייתא if we maintain (as עדי התימה כרתי does) that עדי התימה כרתי

⁶ The reason why והתם means והתם is that we need the witnesses to ascertain that the husband is actually initiating the divorce and directing the סופר to write the גע. Through the התימת העדים we know that there was a התימת העדים. How much greater is this assurance (that the husband is initiating the divorce) when the גע is in the husbands own handwriting. See 'Thinking it over' # 1.

⁷ The משנה teaches us this דין of כתב ידו (כתב ידו of כתב ידו of כתב ידו, in order to inform us that even if it was כתב ידו ועד. See following (כתב ידו ועד. הולד כשר הולד כשר הולד כשר. מוס' ד"ה יש (הא').

However, according to the one who interprets the statement אין בו אלא ע"א to mean there was merely the handwriting of the scribe plus the signature of one witness, it is difficult to understand why the אין לפר משר according to "ר"מ. There are no two עדים signing the אין לך אין לך עדים, for it was merely the handwriting of a scribe, not the husband.

מוספות anticipates a possible resolution to this question. Perhaps we can say that the handwriting of the סופר be considered as an additional witness. One may argue that the by writing the גו is testifying that the husband is divorcing his wife. Together with the witness who actually signed the גע we have two witnesses. חוספות refutes this idea.

ניחוש דשמא סופר כתוב להתלמד וזרקו לאשפה -

We should be concerned perhaps the סופר wrote the גע for practice and he threw it into the garbage dump -

ובאתה האשה והחתימה עליו עד אחד ואין כאן שנים And then the woman (perhaps) came along, found the גט and had one witness sign it, and we do not have here two witnesses. The writing of the does not assure us that the husband asked the סופר to write the גט בשר גו It is possible that the wrote the גט בשר אוס מופר עדים wrote the גט בשר אוס מופר for practice. The question remains how this can be a גט בשר since we do not have two עדים.

replies:

רים לומר שהסופרים חוששים למכשול ונזהרין בכך - And one can say that the סופרים are concerned for various problems that may develop and are careful to prevent these types of problem by destroying any אט which was written להחלמד. We can therefore assume that this אט was written at the request of the husband, and together with the signature of the witness, it can be considered as if two witnesses (the סופר and the (u'')) signed it.

תוספות responds to an anticipated question; if the סופרים are so careful to destroy any גע that was written להתלמד, then obviously this גע was written at the request of the husband. Let us consider the handwriting of the סופר as one עד, and we should require only one more additional עד. Why does the משנה say that כתב סופר ועד זיכתב סופר עד פסול לכתחילה?

תוספות responds:

ימיהו אין רגילות להזהר לגמרי שתחשב כתיבת סופר כעד אחד - However, they are not that accustomed to be very scrupulous never to leave lying around a גט that was written להתלמד that the handwriting of the

_

⁸ See 'Thinking it over' # 2.

סופר should be considered as a valid "ע"א. It is only בדיעבד that we are not לולד the the בדיעבד the there was מובר בתב סופר ועד. A עדים ולד if there was כתב סופר ועד. A עדים ועד if there was כתב סופר ועד בתב הועד הפסול is סופר ועד אלכתחילה פסול are scrupulously careful with גיטין that are written להתלמד.

SUMMARY

The משנה of ג' גיטין פסולים ג' which states ואם נשאת כמח נמח במח כמח משנה can be reconciled to follow (even) the opinion of r who maintains that כל המשנה ממטבע שטבעו אבי שטבעו. The reason why by these ג' גיטין הולד ממזר is not a חכמים המזר ממזר שפר שפרים שפרים לכתחילה מתקן אונה מחקן are an exception to this rule and the גיטין בשר משנה משנה משנה משנה משר במים משנה איטין.

The reason why כשר ואין עליו נכתב בכתב is because there is no greater התימה than the כתב יד of the husband himself.

The case of אין בו אלא ע"א is easily understood according to the opinion that it means כתב סופר וע"א. Even according to the opinion that it is כתב סופר וע"א, there are really two עדים on this כתב סופר ווא is also testifying that the husband asked him to write the עג. Usually סופרים are meticulous in destroying גיטין written for practice. The fact that this עיטין is being presented (and signed by an גיטין), lends us to believe that the husband told the סופר to write the עג. It is not sufficient proof however to permit using such a עלכחתילה.

THINKING IT OVER

- 1. תוספות explains that כתב ידו is מזו גדולה חתימה אין לך "Why then is it a גט ^{9} Why then is it a גט.
- 2. תוספות states that when writing גיטין להתלמד the סופרים are חוספות. ^{11} What מכשול can there be since we are discussing the opinion of ר"מ that is not required?! ^{12}
- 3. What proof can be brought (from the words of ר"מ himself) to support what חוספות contends: 'ומיהו אין רגילות להזהר כל כך וכו'?

¹⁰ See following תוס' ד"ה כתב.

⁹ See footnote # 6.

¹¹ See footnote # 8.

¹² See בל"י.